

Naslov kolegija - Poljska književnost do modernizma

Izvoditelj nastave: dr. sc. Dalibor Blažina, izv. prof.

ECTS bodovi: 5

Jezik kolegija: Hrvatski i poljski

Trajanje: 1 semestar (zimski)

Status: Obavezan

Oblik nastave i način provjere znanja: 3 sata (2 sata predavanja i 1 sat seminara). Tijekom semestra studenti pišu tri kolokvija (test krajem svakog mjeseca). Student bira temu seminarskog rada prema predočenom popisu tema ili u dogovoru s nastavnikom. Ocjene iz kolokvija i seminarskog rada sastavni su dio ukupne ocjene iz kolegija.

Uvjeti: Nema

Ispit: Usmeni

Sadržaj: Kolegij daje pregled poljske književnosti od početaka do kraja 19. stoljeća: srednjeg vijeka, renesanse, baroka, prosvjetiteljstva, romantizma i pozitivizma. Detaljnije se obrađuju autori i djela koji su utemeljili kanon poljske književnosti u tom razdoblju.

Cilj: Kolegij upoznaje studente s osnovnim problemima povijesti poljske književnosti u navedenom razdoblju, te mogućnostima primjene analitičko-interpretativnih postupaka na temeljnom korpusu književnih djela.

Tjedni raspored:

1. tjedan

Predavanje:

Srednji vijek: Povijesni, društveni i svjetonazorni kontekst razvoja pismenosti u Poljskoj od 10-15. stoljeća. Usmena tradicija. Pismenost na latinskom: godišnjaci, kronike, hagiografije. Rana lirika. Liturgijska drama i kazalište. Počeci pismenosti na poljskom jeziku.

Seminar:

Bogurodzica; fragmenti religiozne i svjetovne lirike 15. st.

2. tjedan

Predavanje:

Renesansa I: Povijesni, društveni i svjetonazorni kontekst razvoja renesanse u Poljskoj 16. stoljeća. Periodizacija : od srednjeg vijeka do baroka. Humanizam, rana renesansa. Mikołaj Rej.

Seminar:

Pjesnička i prozna djela na lat. i polj. jeziku (fragmenti).

3. tjedan

Predavanje:

Jan Kochanowski, život i stvaralaštvo.

Seminar:

Jan Kochanowski, *Epigrami (Fraszki)* i druga djela.

4. tjedan

Predavanje:

Renesansa II: zrela renesansa i najava baroka. Sarmatizam. Pjesništvo i prijevodna djela. *Elegije* Kochanowskog, poezija Sępa Szarzyńskog.

Seminar:

Jan Kochanowski, *Elegije (Treny)*, poezija Sępa Szarzyńskog.

5. tjedan

Predavanje:

Barok I: Povijesni, društveni i svjetonazorni kontekst razvoja baroka u Poljskoj 17. i 18. stoljeća. Periodizacija barokne književnosti. Pjesništvo ranog baroka. Ulenšpiglovska književnost (*literatura sowizdrzalska*). Razvoj epike: uloga prijevodne književnosti.

Seminar:

Poezija Szymona Szymonowica. Ulenšpiglovska književnost, dijačka komedija (*komedia rybatowska*): izbor.

6. tjedan

Predavanje:

Barok II: Poezija punog baroka. Latinski pjesnici. Pjesništvo Jana Andrzeja Morszytna. Književnost kasnog baroka. Pjesništvo Wacława Potockog. Jan Chryzostom Pasek i barokna memoaristika.

Seminar:

Pjesme Jana Andrzeja Morszytna i Wacława Potockog; *Memoari (Pamiętniki)* Jana Chryzostoma Paseka - fragmenti.

7. tjedan

Predavanje:

Prosvjetiteljstvo I: Povijesni, društveni i svjetonazorni kontekst razvoja prosvjetiteljstva u Poljskoj u drugoj pol. 18. stoljeća. Periodizacija prosvjetiteljstva. Književnost u službi reformi: Ignacy Krasicki. Kazalište i drama kao politička pozornica.

Seminar:

Ignacy Krasicki, *Satire (Satyry)* i *Basne i pouke (Bajki i przypowieści)*

8. tjedan

Predavanje:

Prosvjetiteljstvo II: Propast poljske Plemićke republike i uloga književosti u novim političkim uvjetima. Program književnosti u službi očuvanja nacionalnog identiteta. Pjesništvo Stanisława Trembeckog. Sentimentalizam. Komediodramsko stvaralaštvo Aleksandra Fredra.

Seminar:

A. Fredro, *Osveta (Zemsta)*.

9. tjedan

Predavanje:

Romantizam I. Povijesni, društveni i svjetonazorni kontekst razvoja romantizma u Poljskoj u prvoj pol. 19. stoljeća. Periodizacija romantizma. Sentimentalizam i rani romantizam. Ukrajinska škola.

Seminar:

Antoni Malczewski, *Maria* .

10. tjedan

Predavanje:

Adam Mickiewicz I: Biografija do 1830: Vilno, Kovno, rusko izgnanstvo, Rim. Europski utjecaji. Protiv klasicizma. Oblikovanje prvog programa romantizma: folklorizam, individualizam, osjećajnost, tajanstvo. Byronovski junak.

Seminar:

Adam Mickiewicz, *Balade i romance (Ballady i romanse)*, *Dušni dan II, IV*, (*Dziady II, IV*), *Krimski soneti (Sonety krymskie)*.

11. tjedan

Predavanje:

Adam Mickiewicz II: Biografija od 1831. do 1855: Drezden, Paris, Laussana, Rim, Konstantinopol. Novembarski ustanak i oblikovanje mesijanizma. *Knjige poljskog naroda i poljskog hodočašća*. Stvaranje drame i vrhunac romantizma: III. dio *Dušnog dana (Dziady III)*. Prema sentimentalizmu i realizmu: *Gospodin Tadija (Pan Tadeusz)*. Lozanska lirika. Pariška predavanja. A. Mickiewicz - najveći polj. romantički mit.

Seminar:

Adam Mickiewicz, *Dušni dan III*. i *Gospodin Tadija*.

12. tjedan

Predavanje:

Juliusz Słowacki: Biografija i biografske . Protiv Mickiewicza. Od Shakespeara do Kralja-Duha. Osobitosti dramaturgije.

Seminar:

Juliusz Słowacki, *Kordian, U Švicarskoj (W Szwajcarii)*.

13. tjedan

Predavanje:

Zygmunt Krasiński : Biografija. Pokušaj pronalaženja "trećeg" puta : mesijanizam, katastrofizam i Kraljevstvo Božje na zemlji.

Seminar:

Zygmunt Krasiński, *Nebožanstvena komedija (Nie-boska komedia)*.

14. tjedan

Predavanje:

Pozitivizam I.: povijesni, društveni i svjetonazorni kontekst razvoja pozitivizma u Poljskoj u drugoj pol. 19. stoljeća. Pokušaj periodizacije. Kriza romantizma i najava pozitivizma: Cyprian Kamil Norwid. Program pozitivizma. Siječanski ustanak, tenedenciozna književnost: Eliza Orzeszkowa. Realizam i pokušaj sinteze: Bolesław Prus.

Seminar:

Eliza Orzeszkowa, *Na Njemenu (Nad Niemnem)*, Bolesław Prus, *Lutka (Lalka)* i *Faraon*.

15. tjedan

Predavanje:

Pozitivizam II. Kraj pozitivističkog programa: Henryk Sienkiewicz i književnost . : naturalizam. Modernističko odbacivanje Sienkiewicza: protiv . Pokušaj sumiranja na pragu 20. stoljeća.

Seminar:

Henryk Sienkiewicz, *Ognjem i mačem (Ogniem i mieczem)* i *Quo vadis*.

Literatura:

Primarna literatura:

J. Kochanowski: *Fraszki; Treny;*

I. Krasicki: *Satyry; Bajki;*

A. Fredro: *Zemsta;*

A. Mickiewicz: *Ballady i romanse; Sonety krymskie; Dziady; Pan Tadeusz;*

J. Słowacki: *Kordian; W Szwajcarii;*

Z. Krasiński: *Nie-Boska komedia;*

E. Orzeszkowa: *Nad Niemnem;*

B. Prus: *Lalka; Faraon;*

H. Sienkiewicz: *Trylogia; Quo vadis*;

Z. Malić: *Gost u kući. Prijevodi i prepjevi iz poljskoga pjesništva*, Zagreb, 2006;

Sekundarna literatura:

Z. Malić: *Poljska književnost*, u: *Povijest svjetske književnosti*, knjiga VII, Zagreb 1975. ili Z. Malić, *Iz povijesti poljske književnosti*, Zagreb, 2002.;

Dalibor Blažina, *U auri Dušnog dana*, Zagreb 2005.

Dodatna literatura:

(serija:) Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, *Dzieje Literatury Polskiej*:

T. Witczak: *Literatura Średniowiecza*;

J. Ziomek: *Literatura Odrodzenia*;

C. Hernas: *Literatura baroku*;

M. Klimowicz: *Literatura Oświecenia*;

A. Witkowska: *Literatura romantyzmu*;

H. Markiewicz: *Literatura pozytywizmu* (više izdanja);

C. Miłosz: *Historia literatury polskiej* (više izdanja);

B. Dopart: *Romantyzm polski: pluralizm prądów i synkretizm dzieła*, Księgarnia Akademicka, Kraków, 1999.